

కృష్ణలక్ష్మణ తిరిగింది

శ్రీ మొదలి వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ

మంచి చిటికెడుపొడుము ముక్కులాకి ఎక్కిస్తూ విశ్వనాథం త్రోవన బోతువుంటే, స్నేహితుడు ఎదురయినాడు. అప్పుడే ఎవరితోనూ మాట్లాడి వస్తున్నాడేమీ ఇతన్ని చూడగానే విశ్వనాథం “ ఇన్నాళ్లు పెళ్లిచెయ్యకుండా ఉంచితే ఏమవుతుంది?” అన్నాడు.

“ ఏమిటి అది ”

“ ఏమంది? న్యాయణగాంట్లో సంగతే ”

“ ఏమయిందేం ”

“ ఇంకా ఏం గావాలె? వాళ్లపిల్ల శాంతకాస్తా రజస్వల అయిందట ”

“ నిజంగానా? ఎప్పుడూ ”

“ రెండుమూడు నెలలయింది. ఇన్నాళ్లనుంచీ దాచేకారు ”

“ ఏమిటి, ఇప్పుడేలా తెలిసింది ”

“ ఈలాంటి సంగతులు దాగుతయ్యా? ఆనూట ఆనోట నాచెవిని బడ్డది. ఇదివరకే సగం ఊరికి తెలిసిందట ”

“ నేను వినలేదే ”

ఈసంగతి సగం ఊరికి తెలిసిందనడంలో కాలభేదం మాత్రమే గనుక విశ్వనాథంగారి మీద అబద్ధం ఆగోపించవలసిందేమీ లేదు. “ సగం ఊరికి తెలుస్తుంది ” అనడానికి బదులు “ సగం ఊరికి తెలిసింది ” అన్నాడు.

అసలు ఈపుకారు లేవదీసిందే విశ్వనాథంగారు. ఆయన మనస్సులో ఈలాంటి ఆలోచనలు పుష్కలంగా ప్రతిదినమూ ఉద్భవిస్తూనే ఉంటాయి. ఆకుక్క గొడుగులలో ఇదొకటి, వెంటనే స్నేహితుడు కనబడినప్పుడు ఆమాటా, ఆమాటా కాగానే “ నారాయణ కూతురి సంబంధం సిగ్గుపడటానా? ” అన్నాడు.

“ ఇంకా లేదల్లే ఉంది. ఇండాక కనపడ్డాడు. ఏదన్నా ఉంటే చెప్పాడు ”

“ ఏమోనబ్బా! ఎవరువచ్చి తిరిగి పోతుంటే పాడేమీ ”

“ ఏమో మనకేం తెలుస్తుంది ”

“ ఏదో ఉండటమే ”

“ ఏమిటి ”

“ మనకెందుకు తెలుసు! తెలిసిందంటే మనం కావించామని మనసు తిడతారు ”

“ మననెందుకు తిడతారయ్యా? విషయం చెప్పక ”

“ ఏమీలేదు. ఆపిల్ల రజస్వల అయిందట. తెలిసే అందరూ వెనక్కు తిరిగిపోతున్నారుట ”

“ ఛీ! పాపకర్మపుమాట లనక. పసిపిల్ల కాదటయ్యా అది? ”

“ ఏమోనబ్బా! వినడమూ ఆలాగే విన్నాను. నాకూ ఆలాగే తోచింది. నిజం దేవుడికి తెలియాలి. ”

“ వట్టిఅబద్ధం ”

“ అంతా ఓట్రించడం మాత్రం మనకెందుకు తెలుసు? ఏమో అయివుండకూడదా? నీకూ నాకూ తెలియాలినా ”

“ ఊహే నంటావా? ఎవరన్నా చెప్పారా ”

“ నాకు నమ్మకయిన వాళ్లే చెప్పారు. ఇహ తావా? ”

ఈలా ప్రారంభమయిన పుకారు ఇద్దరినూ మోడోవాడి దగ్గరకు వచ్చేసరికి “ సగం ఊరికి తెలిసింది. ”

పల్లెటూళ్లలో పనే ఉండదు. ఉన్నతనికొస్తూ కాగానే నలుగురూ ఒకచోట చేరడం, ఉన్నవీ లేనివీ కలిసి కథలు

అల్లడం, పుట్టమిదివీ పురంమిదివీ పురాణాలు ఏకరువు పెట్టడం, ఇదీ పని.

అది కారణంగా విశ్వనాథంగారు నాటిన విత్తనం మూడోనాటికి ఫలించింది. ఆయన చెప్పినట్లే మూడోనాటికి ఆమాటాఊరంతా పాకిపోయింది.

అందువల్ల నారాయణగారి కుమార్తె వివాహ విషయమే గుర్తించాడి నాలుకమీదా ఆడడ మారంభించింది. ఊరంతా పొలా అట్టుడికినట్లు ఉడికిపోయే సందర్భంలోనే నారాయణగారి కుమార్తెకు బ్రజవాడనుంచి చక్కని సంబంధం కుక్కొచ్చింది.

పెళ్లివారు పెళ్లికూతురు మాపులకు వచ్చిరాక మునుపే వారిని గుర్తించిన యావత్తు భోగలా ఊరివారి వరమయింది. అందరూ దానికి చిలవలు పలవలు కల్పించి చెప్పకుంటున్నారు. పెళ్లికొడుకు బిమ్మ. చదువుతున్నాడనీ, లక్ష రూపాయల ఆస్తివుందనీ, పిల్లాడు చక్కనివాడనీ, నారాయణ కుమార్తె చదువు చక్కదనమూ చూపి సంబంధం చేసుకుంటున్నారనీ, దానికి తోడు నారాయణ నాలుగు వేలు కట్టుమిస్తా నన్నాడనీ చెప్పకున్నారు.

ఈకథలో అతిశయోక్తి ఉన్నా అసలు సంగతులు మూడోనాటికి ఏలా తెలిసినవా అనే నారాయణకు ఆశ్చర్యమవుతుంది.

ఈ సంబంధం కూడా కొన్నాళ్లు నలిగి చివరకు పెళ్లి వారు ఇప్పట్లో మేము మా పిల్లవాడికి పెళ్లిచెయ్య దలచ లేదని కబురు చేశారు.. ఈమాట విని నారాయణ కుప్పన గులిపోయినాడు:

ఇదివరలో అనేక సంబంధాలు చూడడ మయింది. కొన్ని వీరికి నచ్చక, కొన్నివారికి నచ్చకా జతపడలేదు. తర్వాత ఊళ్లో పుకారు ఆయన దాకా వచ్చింది. అందు కనే తాహతు లేకపోయినా బ్రజవాడ సంబంధానికి నాలుగువేలు కట్టుమిస్తా నన్నాడు. కాని ఇదికూడా క్షాకపోయ్యేసరికి ఆ బ్రాహ్మణుడు నిలువునా నీరయి పోయినాడు.

ఏదో విధంగా ఏ సంబంధమో సంబంధం చూసి ఇహ కూతురి పెళ్లి చెయ్యకపోతే ఇహ కాదేమో అన్నంత భయం వేసింది నారాయణగారికి.

పెళ్లివారు “ఇప్పట్లో పెళ్లిచెయ్యడం లేద”ని పంపిన కబురు మామూలు లాంఛనమేనని అతనికి తెలుసు. వాళ్లు ఎక్కువ కట్టుమన్నా ఆకించి ఉండాలి, లేదా ఈఊళ్లో పుకారు వాళ్లకు తెలిసి అన్నా వుండాలి. ఏదో నిర్ధారణగా తెలుసుకుని కట్టుం కావలిస్తే ఇంకోవెయ్యి ఇచ్చామనైనా సంబంధం తిరిగి పోకుండా చూసి రావలసిందని కామావ ధానులను ప్రార్థించాడు నారాయణ.

కామావధానులు నారాయణపడే శ్రమచూసి కాదన లేక బ్రజవాడ వెళ్లాడు. పెళ్లివారింటికి వెళ్లి వారు సంబంధం మానుకోవడానికి కారణం కనుక్కుండామని కాయ శక్తుల ప్రయత్నం చేశాడు. ఎంత వెనుగులాడినా “ఇప్పుడు పిల్లవాడు చేసుకో నేంటున్నాడు” అనే మాటతప్ప మరోమాట లేదు. కట్టుం ఎరవేశాడు. ఆ మంత్రమూ పారకపోతే కామావధానులు నిస్పృహ చేసు కుని బయలుదేరి వస్తూ పెళ్లికుమారుడి తండ్రి నరసింహం గారిని వీధిలోకి పిలిచి “మీరు ఏలాగూ సంబంధం మాను కున్నారు. మా గ్రహచారము బాగా లేదనుకుంటున్నాను. కాని మీ అనుమానం నెలవిచ్చారా తీర్చగలదయితే తీరు స్తాను. తీర్చలేక పోయినా మీరిలా అన్నాడని నరమాన వ్రుడికి తెలియనీయను. చిత్తగించాలి” అన్నాడు.

“అనుమానాలూ లేవు, ఏవీలేవు; మాకెందుకు లేనిపోంది”

“మీరు మరొకలా తలచ వద్దు. నారాయణగారు పడే శ్రమమాస్తే అందరికీ కళ్లనీళ్లు కారేట్టున్నది. ‘పిల్ల చూద్దామా వజ్రంలాంటిది. చదువులో సరస్వతి. కట్టుమా తోచింది ఇస్తున్నాడు. ఆలాంటి విషయంలో సరైన సంబంధం కుదరక పోతే ఎంతకష్టంగా ఉంటుందో ఊహించండి”

“ఆలా కుదరక పోవడంలో ఏదో ఉందని మీరు ఊహించ వచ్చుగా”

“ఎంత ఊహించినా తోచకనే తమకో మంచి చెయ్యడం”

“ఏదోలేండి మనకెందుకు”

“అలాకాదు. తమరు అనుగ్రహించాలి”

“నేనన్నది కాదు నువ్వండి. పిల్ల రజస్వల అయిందనే”

పుకారు విని మావాళ్లు ఈ సంబంధం నుతరామూ వద్దం టున్నారు.”

కామావధానులు ఈలాగని ముందే సులభంగా ఊహించినా ఏమీ ఎరిగనట్లు “రామ! రామ! ఏమిటి! ఎంత అపవాదు వేశారండీ?” అన్నాడు.

“మీరు ఆలా అనక ఏలా అంటారులేండి”

“మీ అనుమానం తీసి వెయ్యలేం కదా ఏమంటే ఏలాభంలేండి?”

“సంబంధం ఆన్నివిధాలా సచ్చింది సుమండీ? కాని ఇది పెద్దచిక్కే. మా పేదలు ఒప్పుకోకనే మా పిల్లాడికి ఈ సంబంధం మానుకోవడం ఏమీ ఇష్టంగా లేదు.”

తరువాత కట్టిపెట్టమీద ఆపూరాయనే విశ్వనాథమనే ఆయన ఈవిషయం తనకు చెప్పినట్లు వెలిబుచ్చాడు నరసింహంగారు. ఏమయినా ఈవిషయం ఋజువుకు రానీయవద్దని కూడా చేతిలో చెయ్యి వేయించుకున్నాడు

కూడాను... కామావధానులు ఇంటికిచేరి విషయం యావత్తూ - పుకారు వేళిన వారిపేరు మినహా - విశదం పర్చాడు.

నారాయణుడు మతిపోయినట్లయింది.

“ఇహ నీవలన ఈపని కాదుగాని భారం నామీదే వెయ్యి. నేను వివాహం చేస్తాను” అన్నాడు. కామావధానులు.

“ఏలాచేస్తావు”

“అదే అడగనద్దు. నేను చెప్పినదానికట్టా ఊరి అనాలి”

“సరే కానీ, నేను ఊరి అనకమటుకు ఏం చేస్తే స్థితిలో ఉన్నాను”

“అయితే మీ శాంతను విశ్వనాథం కొడుక్కు ఇవ్వ దలచుకున్నావని నేను రాయబారం చేయబోతున్నాను”

“ఏమిటి! విశ్వనాథం కొడుక్కా! మతేమాన్య బోయిందా నా పూపిరి ఉండగా ఇవ్వను.”

“ఎదువల్ల”

“ఓ అంటే నా రాదు. ఆబండ వెధవకు నేనివ్వకం? వెళ్లి కాకపోతే బియ్యం చదివించి ఉద్యోగమన్నా చేయించాడు.

“కబుర్లకేలే? అక్షరాల నే చెప్పినట్లు తింటే తెలిసిందా? ఒక పరమరహస్యం చెబుతాను” అని ఏదో చెప్పి “సరా. ఈలాగా నేను చెప్పినట్లల్లా నీవు విసేట్లు. ఈ పద్దకు ఒప్పుకుంటే ఈ వ్యవహారంలోకి దిగుతాను.”

“ఏదో రగడలోకి దింపేట్టున్నావు. ఆ ప్రతిష్ఠ చక్క మాత్రము నుతరామూ వద్దు.

“నీ ప్రతిష్ఠకు నేను హామీ సరా”

నారాయణ ఒప్పుకోక తప్పిందిగాదు.

కామావధానులు సమయంచూసి విశ్వనాథంగా రింటికి వెళ్లి ఏదో పనిమీద వచ్చినట్టు నటించి ఒక గండునీళ్లు బాతాఖాసే సాగించాడు. తరువాత అమిత లోక్యంగా “విశ్వనాథం! నారాయణ కూతుర్ని చేసుకుంటానీ కొడుక్కు ఇప్పిస్తాను?” అన్నాడు.

“నాకొడుక్కా”

“అతను”

“నారాయణ కూతుర్ని”

“అత ఆశ్చర్య పడతావేం నిశ్చయంగా.”

“నాకక్కలేదు”

“అనికొడుకు మాటయ్యాయి”

“అదే నేను చెప్పేది. నాకొడుక్కు నేను చేసాకొను”

“ఎందువల్ల”

“నేనుమాట అతను వింటాడనేనా.”

“నీ కదంతోనే ఎందుకు నేనిప్పిస్తా నన్నాను. చేను ఏమిటావా?”

“మొన్న బెజవాడ వెళ్లావు కాబోలు ఏమయిందేం”

“బెజవాడ ఎవరూ వెళ్లింది? మాచిడకుడు విశ్వపతి ఎరగవల్లు. అతను లంఘనాలు పడితే ఛూచిరావడానికి వెళ్లాను. నీవు నారాయణ అంటేనూ ఇప్పుడు అదేమీనా భావకంవచ్చి అన్నాను.

“అతను మనకు ఇవ్వడుగా”

“ఎవరికోసం మిస్తాడు? నీకెందుకు నీవు తలచావు. మిగిలిన కార్యం నేను సాసాయిస్తాను.

“అతని కక్కడా దొరక్కపోతే నేను కనపడ్డానూ! నా కక్కరనే లేదు.

“తెలివి తక్కువవాడా! నాలుగువేలు కట్టుమూ, లాంఛనాలూ నీకు చేదయితే నేనేం చేసేది? నీకు ప్రాప్తంలేదు పోనీ.

విశ్వనాథం ఒక్కమాటతో నాలుగువేలను పోగొట్టుకోలేక పోయాడు. తనకు పచెకరాల కొండ్రుకొన్నా తనకొడుక్కు వెండిచెంబులూ పట్టుబట్టలూ ఇచ్చే సంబంధం దొరకడమే కష్టం. అందువల్ల అతను లాంఛనానికి తెట్టు సరిచేసి నా చివరకు సరేనన్నాడు.

నాలుగు రోజులకు లగ్గాలు పెట్టుకున్నారు. ఈమాట విని “ఏదో ఒక సంబంధం లే” అని ఇంట్లో అందర్నూ సరిపెట్టుకున్నారు గాని శాంత మూత్రం అన్నం మానుకుంది.

తండ్రి ఆ ఆమ్మాయికి ఒక పరమ రహస్యం చెప్పి అన్నం తినిపించాడు.

అర్గం నాలుగు రోజులుండనగా పెల్లికుమార్తెవారి వారి తరపున కామావధానులూ, పెల్లికుమారుడి తరపున విశ్వనాథమూ బెజవాడకు వస్తువులూ, బట్టలూ కొనడానికి వెళ్లారు. కామావధానులు గవర్నరుపేట వెళ్లు దామంటే విశ్వనాథం ఏమయినా సరే తాను పాత ఊళ్లోకి వెళ్లక తప్పదన్నాడు. మరీ మూర్ఖుడే కామావధానులు ఏమనుకుంటాడో నని చివరకు సరేనన్నాడు. తీరా బస నరసింహంగారున్న ఇంటిద్గర్తేనని తేలిన తర్వాత విశ్వనాథంలో పెద్దమార్పు కనిపించింది కామావధానులకు. అతను మళ్లీ మొదలుపెట్టాడు ఊళ్లోకి వెళ్లకపోతే ఎవరికో కోపంననుందని కామావధానులే బలవంతానా ఆపాడు.

మరుసటిరోజున ఇద్దరూ బజారుకు పోతూఉంటే నరసింహంగారు ఎదురు పడనే పడ్డారు. కామావధానులు ఏమీ ఎరగనట్లు విశ్వనాథం ముఖం ఓరకంట్ల ధురికిస్తూ నడుస్తున్నాడు. నరసింహంగారే పలకరించాడు. విశ్వనాథం తప్పించుకుందామని మరొకవైపు చూస్తూ నడిచినా అక్కడ తప్పిందిగాదు. నరసింహంగారు “ఏమండోయి” పది మీద దయచేశారు అన్నాడు.

“ఓహోమీరా! నేను చూడనేలేదు” అన్నాడీ విశ్వనాథం.

“ఏమీ లేదండీ. నారాయణ కూతుర్ని విశ్వనాథం కొడుక్కు ఇవ్వాలెనని లగ్గాలు పెట్టుకున్నారు. ఏవో కావలసి వచ్చా” అన్నాడు కామావధానులు.

విశ్వనాథం ముఖంలో కత్తికాటు వేసినా నెత్తురు చుక్కలేదు. నరసింహంగారు ఆశ్చర్యమే మూర్తిభవించి నట్లుగా నుంచున్నాడు. తరువాత నెలవు పుచ్చుకుని ఎవరి దారిన వారు వెళ్లారు.

అప్పటినుంచీ విశ్వనాథం మనస్సు మనస్సులో లేదు. “ఇది కామావధానుల కల్పించిన సమావేశమా లేక రోతాల్లికంగా జరిగిందా?” అనేజే అయిన ప్రశ్న. ఆయన మనస్సు అమితే అందోళనకు లోనయింది. కష్టం

కథ అడ్డంగా తిరిగింది

రాజ సముదాయంనుకుని ఏమీ లేనట్టు ప్రవర్తించడానికి యత్నించాడు.

భోజనాలయ విశ్వనాథం పడుకుంటే కామావధానులు సింహాంగారున్న వీధిన పని ఉన్న డాడివలె చరా చరా పది పది హేనుసారులు తిరిగాడు. చిట్ట చివరకు నర సింహాంగారు వసారాలలో నుంచొని ఈయన్ను చూడడం జరిగింది. వెంటనే పిలిచాడాయన. ఈయన వెళ్లగానే నరసింహాంగారు.

“విశేషాలు ఏమిటి?” అన్నాడు.

“ఏమన్నయ్యండి. ఈనాటి చివర కొంచెం పనుంది...”

“తిమాషా చేశారే?”

“ఏ విషయం?”

“అసాధ్యులు నేననే మాట మీకు తెలియవం లేదంటారా?”

“లేదు అనుకుంటుంది. ఎక్కడా సంబంధం కుదరకపోతే విశ్వనాథం కొడుక్కు ఇవ్వమని నేనే ప్రోద్బలం చేసి కుదిర్చాను”

“ఆయన ఏలా బిప్పకున్నాడు?”

“కునకేం తెలుస్తుంది?”

“మరేవో చెప్పాడే నాతో?”

“అవిషయాలు నేనేం చెప్పేది చెప్పండి”

“నాకు పనికిరాదన్న పిల్ల విశ్వనాథంగారి కలా పనికి వచ్చిందండీ”

“.....”

“మీకుగాని, నారాయణ గారికిగాని ఏమీ అభ్యంతరం లేకపోతే మేమే చేసుకుంటాం అపిల్లని, ఏమంటారు?”

“అంతా సిద్ధమయి పోయింది”

“మాదీ సిద్ధమయిందేగా మరి! ఈయనవల్లనేగా తప్పిపోయిందీ? ఆలోచించండి.”

“ఏమోలేండి! నారాయణను ఇహశ్రమ పెట్టకండి. రెండువేలు కట్టమూ, లాంఛనాలూ సరిబంధం కుదిరిన తర్వాత కొంత లాయిలాసాపడ్డ తర్వాత తిరిగి విశ్వనాథం కు తట్టుకోలేదేమో”

“వేచీలు పెట్టకండి. మీరు చెప్పితే అయన విషయం కట్టుం విషయంలో మీరు చెప్పినట్లు పోతాం. అడగడం ఎప్పడూ లేదు మాయింట. ఇంకా నాధంగాయ చేసినపనికి నాకు బట్టు ముడిపోతూ ఈలాంటి పిల్ల! తప్పిపోయిందని ఎంతకష్టంగా ఉన్నా లేమిటే? లేవండి. సరేనండి, వెళ్లుదామని”

కామావధానులూ, విశ్వనాథం క్షీటికి వచ్చిననాటి రాత్రి నరసింహాంగారు ఆవూరువచ్చి మూడువేలు కట్టుకొని లాంఛనాలతో నారాయణగారి సంబంధం కుదుర్చుకొని వెళ్లుకొని వెళ్లాడు.

అంతా తెలిసిన తర్వాత తనకొడుకు వివాహాలకు తప్పించినందుకూ నానాహాంగామా చేసి విశ్వనాథం నారాయణనూ, కామావధానులనూ నలుగురిలోకి రప్పించి నప్పటికీ విషయం యావత్తూ చెప్పినమీదట అందరూ అతన్నే చివాట్లు పెట్టారు. కథ అడ్డంగా తిరిగిందని విశ్వనాథం తలవంచుకున్నాడు.

వివాహం సలక్షణంగా జరిగితర్వాత జరిగిన సంఘటన యావత్తూ నారాయణ అందరికీ చెప్పాడు. ఆయన ఆయన కామావధానులతో “అంతా బాగానే జరిగింది గాని మీరు కలిసి వెళ్లుతుండగా నరసింహం, బావగారు కనపడకపోతే ఏమయ్యేది?” అన్నాడు.

“ఏమో ఏమయ్యేదో? నేనూ దేవుడిమీదనే భారం వేసి బీయలుదేరాను ఆలోచన అయితే ఏదో చేయటం విశ్వనాథాన్ని వెంటచేసుకుని నరసింహాంగారి వీధిన వెళ్లు సారులయినా తిరుగాదామనే అనుకున్నాను. మన అడ్డం కొద్దీ ఆయనే కనపడ్డాడు. ఆ తరువాత కూడా నాఅంతా నేను వారింటికి వెళ్లకుండా ఏదో పనిఉన్నట్టు చరాచరా అవీధిన పదిసార్లు తిరిగి వెళ్లునరిగా ఆయన పిలిస్తేనే ఆయనే బలవంతం చేసేటట్టు చేశాను.” అని కామావధాను సమాధానం చెప్పాడు.

బంగారంజాంటి సంబంధం - తిరిగి కుదిర్చినందుకూ వెయ్యి క్కట్లం తగ్గించినందుకూ కామావధానులను పొగడుతూ ఉండేవాడు నారాయణ.